

REDOVISNING
Statsbidrag till kommuner som bedriver
verksamhet med personligt ombud

Sänds in till
stockholm@lansstyrelsen.se

Statsbidrag avseende år 2019

Kontaktuppgifter till den kommun som beviljats statsbidraget

Kommun Nacka kommun		
Utdelningsadress Nacka kommun	Postnummer 131 81	Postort Nacka
Kontaktperson Marie Kronosjö	Avdelning/Enhet Välfärd samhällsservice	
Nämnd Socialnämnden	Telefon (inkl. riktnu- mer) 08-718 76 31	E-postadress marie.ivars- sin@nacka.se

Den eller de kommuner, förutom redovisande kommun, som redovisningen omfattar

Kommun/kommuner
Nacka och Värmdö kommun

1. Personliga ombud

Totalt antal ombudstjänster i kommunen:

Ange antal tjänster med 2 decimaler¹: 4

	Antal kvinnor	Antal män
Ange antalet personliga ombud	3	1

Utbildning

	Ja	Nej
Ombuden har erbjudits utbildning.	x	
Om ja, ange vilken/vilka utbildningar. Länsstyrelsens introduktionsutbildning för personliga ombud för en nyanställd		
Om nej, ange varför.		

Handledning

	Ja	Nej
Ombuden har erbjudits handledning.	x	
Om ja, ange vilken slags handledning. Processhandledning med systemisk inriktning för klientarbetet. Dessutom organisationshandledning för arbetsgruppen då en ny kollega börjat.		
Om nej, ange varför.		

¹ Anges med två decimaler. För ett ombud på heltid (40 timmar i veckan) och ett på halvtid (20 timmar i veckan) anges 1,50. För två ombud på heltid och ett på deltid (10 timmar i veckan) anges 2,25

2. Klienter

Ange antal klienter som fått stöd av personligt ombud. Varje person (klient) som har fått stöd av personligt ombud ska redovisas endast en gång per år.

	Kvinnor	män
Totalt antal klienter	41	26
därav mellan 18 och 29 år	1	3
därav mellan 30 och 49 år	25	12
därav mellan 50 och 64 år	14	8
därav 65 år och över	1	3

Antal nya klienter	10	12
därav mellan 18 och 29 år	0	1
därav mellan 30 och 49 år	6	6
därav mellan 50 och 64 år	4	3
därav 65 år och över	0	2

Antal avslutade klienter	9	11
därav mellan 18 och 29 år	0	0
därav mellan 30 och 49 år	4	3
därav mellan 50 och 64 år	4	6
därav 65 år och över	1	2

Klienter med hemmavarande barn

	kvinnor	män
Antal klienter som, helt eller delvis, har hemmavarande barn under 18 år ² vilka är kända för verksamheten.	13	2

² Inkluderar även barn till *maka/make/reg. partner/sambo* som är hemmavarande hos klienten.

3. Kontakt med verksamheten

Ange orsaken/orsakerna till att nya klienter tar kontakt med verksamheten. Ange antalet orsaker. Flera orsaker kan anges per person.

Kontaktsorsak	Kvinnor	Män
Ekonomi	12	12
Bostad	7	8
Sysselsättning	3	5
Struktur i vardagen	5	3
Bryta isolering	3	2
Relationsfrågor	4	6
Existentiella frågor	0	1
Stöd i kontakten med myndighet	14	7
Stöd i kontakten med sjukvården	14	6
Annan orsak	7	7
Om annan orsak, ange vilken. Nätverksmöten, familjeterapi, skriva testamente, samordning, stöd för att arbeta/ studera, stöd vid brott, ansöka om insatser		

Tendenser till förändring av orsaker till kontakt

Ser ni några tendenser till förändring vad gäller orsaken till att klienter tar kontakt med personligt ombud? I så fall, på vilket sätt?

Antal uppdrag per klient har ökat. Komplexiteten tycks öka kring varje klient. Uppdrag ekonomi har dubblats sen förra året. Likaså har uppdrag myndighet och sjukvård fortsatt öka sen föregående år.

Tendenser till förändring av vilka grupper som tar kontakt

Ser ni några tendenser till förändring vad gäller vilka grupper inom målgruppen som tar kontakt och söker stöd av personligt ombud? I så fall, på vilket sätt?

Att majoriteten som tar kontakt med personligt ombud är inom åldersgruppen 30 till 49 år.

4. Tillgång till personligt ombud

	Ja	Nej
Bedömningsriktlinjer eller prioriteringsordning finns för tillgång till personligt ombud.	x	

<p>Om ja, ange dessa.</p> <p>Riktlinjer för prioritering är framtagna i samråd med ledningsgruppen. De klienter som har hemmaboende barn och de klienter som hotas av vräkning prioriteras. Vidare prioriterar vi den tysta målgruppen, det vill säga de som inte alltid aktivt söker sig till oss; genom uppsökande arbete.</p>
<p>Om nej, ange varför.</p>

5. Organisation, ledning och samverkan

Ange vem som är utförare av verksamheten med personligt ombud i er kommun

	Ja	Nej
Kommun	x	
Förening		x
Stiftelse		x
Aktiebolag		x
Annan utförare		x
Om annan utförare än kommunen, ange organisationens namn		

Ange vilka myndigheter som ingår i ledningsgruppen

	Ja	Nej
Kommun/kommuner	x	
Arbetsförmedlingen	x	
Försäkringskassan	x	
Landstingets primärvård	x	
Landstingets psykiatri	x	

Ange vilka organisationer som ingår i ledningsgruppen

	Ja	Nej	Om ja, ange vilken/vilka
Patientorganisationer		x	
Brukarorganisationer	x		
Anhörigorganisationer	x		
Annan organisation		x	

Om ledningsgruppen inte har någon representant från kommunen, landstingets primärvård och psykiatri, Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan, ange varför.

Förbundschefen för Samordningsförbundet VÄRNA representerar Landstingets primärvård, Arbetsförmedlingen samt Försäkringskassan i ledningsgruppen.

Kommunen arbetar för att få representanter för dessa huvudmän att delta i ledningsgruppen, ange hur.

Ett arbete i Nacka kommun samt Värna har påbörjats för att öka representationen från ovanstående.

6. Tillgång till samhällsservice

	Ja	Nej
Rutiner har upprättats för hur uppmärksammade brister ska hanteras i verksamheten.	x	

Sammanfatta uppmärksammade brister i fråga om den enskildes möjligheter att få tillgång till samhällets utbud av vård, stöd och service.

Psykisk ohälsa och fattigdom

I förra årets redovisning togs de svårigheter upp som våra klienter brottas med. De teman som fokuserades på var relativt stora områden där vi ser att det behövs ett omfattande förändringsarbete på kort och lång sikt. Vi tänker då särskilt på *fattigdomsproblematiken* som hänger ihop med låga ersättningar samt det ökade problemet när det gäller att få ett tryggt *boende*. Båda dessa områden är oerhört viktiga för att personer med psykisk sjukdom ska kunna ha en chans att tillgodogöra sig annat stöd i form av behandling, medicinsk rehabilitering och arbetsrehabilitering. Upplevelsen är att det leder till en stigmatisering som inte främjar återhämtning och därmed missas en chans att leva som andra i samhället.

Glädjande är trots allt att förra årets redovisning väckte stort intresse och engagemang från både politiker och andra berörda. Det engagemanget vill vi tacka för och hoppas att det ska leda till förändringar som gagnar den målgrupp vi är tillsatta för att stötta på både kort och lång sikt.

Hemlöshet

Bristen på bostäder och anpassade boendeformer är ett fortsatt stort problem. I förra årets redovisning beskrevs konsekvenserna av detta ganska ingående. Inget har förändrats under året vad vi kan se som skulle medföra förbättringar.

Personliga ombuden möter personer i mycket svåra livssituationer som förlorat sitt boende eller som under lång tid varit hänvisade till den sekundära bostadsmarknaden. Personerna kan tvingas bo till exempel på campingplatser eller i bilar. Detta är en stor samhällsfråga som behöver lyftas både nationellt och lokalt. Vi tror att de politiker som är tillsatta lokalt behöver se

över och planera framåt för att kunna möta de behov som finns i båda kommunerna. Kommunerna har delvis olika förutsättningar för att möta detta behov. På Värmdö finns en kommunal hyresvärd vilket medför en flexibilitet, där personen kan överta kontrakt efter en viss tid samt att rehab lägenheter erbjuds till vissa grupper. I Nacka saknas en kommunal hyresvärd och det som finns att tillgå i dag är tidsbegränsade sociala kontrakt. De tidsbegränsade socialkontrakten utsätter ofta våra klienter för en stor psykisk stress. De vet att de inom en snar framtid måste flytta ut och att det är upp till dem själva att hitta ett annat boende.

Boendeformer

I de fall personer hänvisas till mer akuta lösningar i form av till exempel vandrarhem så är dessa ofta inte lämpade för personer med psykisk sjukdom. Det är nödvändigt att ställa andra och högre krav på de vandrarhem/hotell som anlitas. Samt att handläggare tar en större hänsyn till individens svårigheter innan erbjudande om plats. Det är ofta rent olämpligt för målgruppen att till exempel dela rum med andra eller att hamna i miljöer där missbruk är vanligt förekommande.

Vi ser även att personer kan hamna i kläm mellan Lagen om stöd och service (LSS) och Socialtjänstlagen (SoL). Bedömning görs ibland att personen tillhör LSS personkrets men funktionsnedsättningen anses inte vara tillräckligt svår för att till exempel få plats på ett gruppboende. Den psykiska funktionsnedsättningen är så att säga ett större problem och då hänvisas personen till SoL och därmed finns en risk att personen som kanske har ett stort behov av en anpassad boendemiljö faktiskt inte får det stöd personen skulle behöva.

Fattigdom

Precis som föregående år så kvarstår problemet med fattigdom för personer med psykisk funktionsnedsättning. Låga ersättningar eller helt avsaknad av egen eller offentlig försörjning leder till ett ökat dåligt mående då oron för den ekonomiska situationen överskuggar allt annat. I årets redovisning kan vi även se en ökning av denna grupp då ingången till att söka stöd från oss på grund av ekonomiska svårigheter har fördubblats. Detta kan vara en tillfällig förändring, i värsta fall så är det ett tecken på att fattigdomen och utanförskapet ytterligare förstärkts.

Samordning och samarbete

En vanlig kontaktsak i vår verksamhet är att man behöver stöd i kontakten med sjukvård och myndigheter.

Alla instanser som är till för medborgare i olika livssituationer styrs av regelverk och olika lagar. Specialiseringen ökar på bekostnad av generaliseringen och medför att olika professioner och avdelningar kan ha smala uppdrag. Man är specialist inom ett visst område och har varken befogenhet eller kompetens för att röra sig i de gråzoner som kan uppstå. Som enskild hänvisas man ofta vidare till andra instanser. Detta innebär bland annat att medborgaren själv förväntas ha en relativt hög egen kompetens att söka kunskap och förstå de olika systemen samt ha en god kognitiv förmåga. Dessutom ställs det krav på att kunna hålla reda på allt själv. Allt från vilka papper som ska fyllas i och vilka kontakter som ska tas och i rätt tid för att få ta del av till exempel ekonomisk ersättning då arbetsinkomst saknas.

Det är inte något nytt att samordning är av yttersta vikt för att få till ett bättre och samlat stöd för den enskilde individen. Ett område som är oerhört viktigt att utveckla och ta på stort allvar då samhället blir alltmer specialiserat och digitaliserat. För personer som mår dåligt psykiskt är det helt nödvändigt.

Vi ser inte heller detta år att några direkta framsteg gjorts för att förbättra mötesformer (såsom Sip-möten) eller strukturer som gynnar samordning och samarbete för de personer som vi träffar. Personer bollas mellan och inom olika myndigheters strukturer och har svårt att få till ett samordnat stöd eller en helhetssyn på sin livssituation. Vill man ta ansvar och genomföra samordning och samarbete i praktiken för dessa individer behövs både kompetens och tid för att kunna genomföra detta.

Uppsökande arbete

För att nå vissa personer i vår målgrupp krävs ett aktivt uppsökande arbete. Personer som kanske inte är utredda eller har en diagnos har svårt att komma in och få tillgodogöra sig socialtjänstens insatser. Vi ser en grupp personer som inte tar sig ut från hemmet och behöver bli uppsökta. Men vi ser även att många personer inte fångas upp när de tar kontakt med kommunen och söker försörjningsstöd. Nacka kommun gör för närvarande en kartläggning av behovet av uppsökande arbete. Eventuellt är en ny tjänst som ska jobba uppsökande på gång.

Den psykiatriska vården

Vår uppfattning är att de personer som har någon form av psykosjukdom nu får ett mer omfattande stöd ifrån psykiatrin Wemind i Nacka än vad som skedde tidigare. Vilket är glädjande.

Vi kan inte direkt uttala oss om effekterna för målgruppen på Värmdö.

En del av de personer vi träffar har stora svårigheter utan att ha någon psykosjukdom. Det kan till exempel vara personer med svåra tvångssyndrom, ångestillstånd eller liknande som får förödande konsekvenser för den allmänna livskvalitén. De kan ha stora svårigheter att till exempel ta sig ut eller att åka kommunalt och att vistas i miljöer med många människor. Dessa personer blir lätt isolerade och får inte möjlighet till vård där det krävs att personen själv kan ta sig till vårdinrättningen. I akuta situationer finns mobil psykiatri att tillgå när ångesten är för svår att hantera eller när tankarna är väldigt svarta och livslusten sviktar.

Vi saknar ett mer uppsökande behandlingsarbete som skulle kunna bedrivas i hemmiljö. Att erbjuda behandling på en mottagning är inte meningsfull eftersom personen inte kommer att delta utan troligtvis uteblir. Vi förstår att denna grupp kan vara en stor utmaning för såväl psykiatrin som socialtjänsten att hantera. En del av de så kallade hemmasittarna finns inom denna grupp. Det är inte viljan som saknas utan förmågan och att då börja där personen känner sig trygg och arbeta sig utåt är en önskan vi möter.

För att förtydliga behovet av uppsökande verksamhet beskrivs här ett exempel på en person med tvångssyndrom. Vi kan kalla henne Anna.

Anna bor hemma med sina föräldrar och små syskon. Hon är 29 år och har aldrig varit ute i arbetslivet och endast haft sporadisk kontakt med vården. Under uppväxten har Anna haft en del kontakt med barn- och ungdomspsykiatrin samt skolhälsovården. Hon klarade av grundskolan med nöd och näppe och med mycket anpassning. I gymnasiet fallerade studierna och hon började dra sig mer och mer undan från yttervärlden. Föräldrarna har vid upprepade tillfällen försökt att få en hållbar kontakt för Anna med psykiatrin. Detta resulterar i enstaka besök då Anna har stora svårigheter att ta sig utanför hemmets väggar. Hennes tvång medför ett rituellt beteende som tar mycket kraft och det tar lång tid att utföra minsta syssla. Hon erbjuds behandling på någon av mottagningarna men på grund av sin funktionsnedsättning så kan hon inte ens ta sig dit för behandling.

Anna är inte ensam om detta. Konsekvenserna blir stora på alla livsområden. Hon blir försämrade i sin hälsa och har förstås små eller inga möjligheter att leva ett självständigt liv, bli vuxen och självförsörjande.

Träfflokaler

Bristen på socialt umgänge är stor för många i vår målgrupp. Att få känna att man tillhör ett socialt sammanhang är viktigt. Nacka kommun har två väl fungerande träfflokaler med generösa öppettider. Vi möter många personer som uppskattar deras verksamhet. I Värmdö fungerar det dessvärre inte lika bra. Där har träfflokalen endast öppet två timmar per vecka. Vi har lyft till ansvariga tjänstemän om att behovet hos målgruppen är större och vi hoppas att träfflokalen kan få utökade öppettider under nästkommande år.

Försäkringskassan

Det är fortfarande svårt att få sjukersättning för många av de vi träffar, trots att det finns läkarutlåtanden och otaliga försök till återgång i arbetslivet som misslyckats. Vi hoppas att det kommer underlättas något då fler domar under förra året i högsta instans fallit som eventuellt kan gynna en del av dessa personer

För unga personer som haft en aktivitetsersättning som de blir av med då de fyller 30 år blir livet plötsligt väldigt svårt. Här behöver fler aktörer samverka tidigt och tillsammans med den enskilde för att planera innan ersättningen upphör.

Arbetsförmedlingen

Förra året genomfördes en stor nedskärning på arbetsförmedlingen och farhågan är att det kommer att bli svårare för personer med psykisk funktionsnedsättning att få tillgång till rätt stöd för att ha en chans att ta sig ut på arbetsmarknaden. Vi kommer att följa den utvecklingen under 2020.

Digitaliseringen

Samhället blir allt mer digitaliserat på gott och ont. Det kan vara svårt att navigera och hitta rätt för oss alla. Har du en funktionsnedsättning så kan det vara extra problematiskt, både att förstå och att ha råd med till exempel en dator eller surfplatta som krävs. För vissa kan det kanske underlätta att slippa personlig kontakt. För andra blir det försvårande att inte ha en mänsklig kontakt. Detta är relativt nytt och vi kommer att följa utvecklingen av detta avseende effekten för de personer vi möter som har funktionsvariationer orsakade av psykisk ohälsa.

Ge exempel på åtgärder som har vidtagits för att komma tillrätta med de brister som har identifierats under året.

Nacka kommun har påbörjat en kartläggning av antalet hemlösa och uppsökande arbete.

7. Ekonomi

Beviljat statsbidrag

Beviljat statsbidrag, kr	Årsanställningar, ange antal ombudstjänster i kommunen. Anges med två decimaler, t.ex. två halvtider = 1,00
1 175 705	4,00

Förbrukat statsbidrag

Förbrukat statsbidrag, kr 1 175 705	Årsanställningar på heltid/deltid exkl. tjänstledighet Anges med två decimaler, t.ex. två halvtider = 1,00 3,75
--	---

Om verksamheten har haft färre årsanställningar på heltid eller deltid än vad som beviljats, ange varför.

En medarbetare har varit tjänstledig 25 % under större delen av året.

8. Övrigt

Synpunkter och övriga reflektioner på verksamheten

9. Underskrift av behörig företrädare för kommunen

Datum 2020-01-14	
Namnsteckning	Namnförtydligande Marie Kronosjö
Titel Verksamhetschef	Tjänsteställe Välfärd samhällsservice Nacka kommun
Telefon (inkl. riktnummer) 08-718 87 11	E-postadress marie.kronosjo@nacka.se
Detta dokument har beslutats digitalt och saknar därmed underskrift	X